Supliment al revistei „Impact strategic”

COLOCVIU STRATEGIC

Nr. 4 (163) / 2019
Indexat în CEEOL

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE „CAROL I”
CENTRUL DE STUDII STRATEGICE DE APĂRARE ȘI SECURITATE

ASPECTE REFERITOARE LA JUSTIȚIE ȘI AFACERI INTERNE ÎN SPAȚIUL ADMINISTRATIV AL UNIUNII EUROPENE

Elvira BELDIMAN
Florin-Laurențiu GIUȘCĂ

Aspects on Justice and Home Affairs in the EU Administrative Area

Abstract: *The European Council defined in 1999, in Tampere, the principle of mutual recognition in the criminal justice cooperation plan, yielding significant progress on this basis. The most important element of progress in mutual recognition was achieved through the Council Framework Decision of 13 June 2002 on the European arrest warrant, which entered into force on 1 January 2004. This decision makes possible the arrest and transfer of suspects between EU Member States without formal extradition proceedings, eliminating political interference in the process. But this is just a facet of the issue of the way in which justice and home affairs are displayed and implemented in the European Union's administrative area.*

The evolution of the process of European integration is also due to the advanced policies in the field of justice and home affairs (JHA) of the EU for the area of freedom, security and justice area (AFSJ). Therefore, the purpose of the paper is to describe the contribution of the evolution of the JHA field to the gradual integration of national structures into the EU by identifying the need for rallying at the AFSJ.

Keywords: *criminal justice, Eurojust, judicial cooperation, home affairs, JHA.*

Aspecte referitoare la justiție și afaceri interne în spațiul administrativ al Uniunii Europene

Rezumat: *Consiliul European a definit în 1999, la Tampere, principiul recunoașterii reciproce în cadrul planului de cooperare în materie de justiție penală, obținând progrese semnificative pe această bază. Cel mai important element al progresului în recunoașterea reciprocă a fost realizat prin Decizia-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2004. Această decizie face posibilă arestarea și transferul suspecților între statele membre ale UE fără proceduri oficiale de extrădare, eliminând interferențele politice în acest proces. Dar aceasta este doar o fațetă a problematicii a modalității de manifestare și realizare a justiției și afacerilor interne în spațiul administrativ al Uniunii Europene.*

Evoluția procesului de integrare europeană se datorează și politicilor avansate în domeniul justiției și afacerilor interne (JAI) ale UE, în contextul realizării spațiului de libertate, securitate și justiție (SLSJ). Așadar, scopul lucrării reprezintă descrierea contribuției evoluției domeniului JAI asupra integrării graduale în UE a structurilor naționale prin identificarea necesității de raliere la SLSJ.

Cuvinte-cheie: *justiție penală, Eurojust, cooperare judiciară, afaceri interne, JAI.*

Introducere

În septembrie 1946, Winston Churchill avea o declarație premonitoare (*Let Europe arise!*), și anume: „Trebuie să construim un fel de Statele Unite ale Europei. Numai în acest fel, sute de milioane de muncitori își vor putea recâștiga bucuriile sim-

Elvira BELDIMAN *este avocat în Baroul București, membru al Uniunii Naționale a Barourilor din România și doctorand în domeniul „Informații și securitate națională” la Universitatea Națională de Apărare „Carol I” București (e-mail: avoelvira@yahoo.co.uk).*

Florin-Laurențiu GIUȘCĂ *este ofițer în cadrul Comandamentului Logistic Întrunit și doctorand în domeniul „Informații și securitate națională” la Universitatea Națională de Apărare „Carol I” București (e-mail: giusca.florin@gmail.com).*

ple și speranțele care fac viața să merite a fi trăită... Și de ce nu ar trebui să existe un grup european care să ofere un sentiment de patriotism extins și de cetățenie comună pentru popoarele înspăimântate ale acestui continent turbulent și puternic?”[1].

Observăm că, în prezent, această dorință a lui Churchill s-a adeverit, statele membre ale UE indiferent de nivelul lor de dezvoltare sau diversitatea lor culturală sunt unite în angajamentul lor comun față de pace, democrație, precum și de primatul respectării drepturilor omului. De altfel, evoluția procesului de integrare europeană și politicile în domeniul justiției și afacerilor interne (JAI) ale UE se desfășoară în contextul construirii și respectării acestui „spațiu de libertate, securitate și justiție” (SLSJ).

1. Originile europene ale domeniului justiție și afaceri interne

Tratatele fondatoare ale celor trei Comunități Europene din anii ’50 nu conțineau dispoziții oficiale privind cooperarea în domeniul JAI. În consecință, în primele decenii de la înființarea organizației, statele membre ale Comunităților Europene cooperau în cadrul Uniunii Europene doar pe un număr foarte limitat de probleme. Normele JAI erau destinate a fi direct legate de piața unică, pe problematici restrânse precum recunoașterea reciprocă a hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială.

Cu toate acestea, a existat un cadru important de cooperare în afara sistemului comunitar, în care activau statele membre europene, și anume Consiliul Europei. Acesta a fost primul factor de dezvoltare a integrării europene în materie de JAI. În acest cadru european, unele convenții au fost negociate (de exemplu, Convenția privind extrădarea din 1957 și Convenția privind asistența reciprocă în materie penală din 1972), ceea ce a permis crearea bazelor cooperării transfrontaliere în Europa în domeniul justiției penale și au pregătit calea spre o cooperare mai strânsă între statele membre ale comunității europene așa cum s-a dezvoltat ulterior.

Pași importanți au fost făcuți atunci când în 1975 a fost creat Forumul interministerial, așa-numitul format TREVI[2] („Terorism, Radicalism, Extremism și Violență Politică”[3]), care oferă cadrul organizatoric pentru întâlniri regulate între miniștri și înalți oficiali pentru schimbul de informații, dar și pentru coordonarea și facilitarea cooperării transfrontaliere în lupta împotriva terorismului[4]. Această organizație a fost creată în afara Tratatului de instituire a Comunității Europene, ca o structură de cooperare pur interguvernamentală fără temei juridic, instituții permanente sau instrumente juridice sau bugetare. Până în anii ’80, statele membre au extins treptat domeniul de aplicare al cooperării TREVI, cuprinzând combaterea traficului de droguri, spălării banilor și criminalității organizate. În 1985, spațiul Schengen a fost creat pe baza unui acord care pledează pentru consolidarea cooperării polițienești în aceste domenii.

Statele europene din Schengen[5] au elaborat și implementat treptat un număr mare de așa-numite „măsuri compensatorii”[6], inclusiv în domenii precum controlul la frontierele externe, cooperarea polițienească, azilul, combaterea diferitelor tipuri de infracțiuni și au creat unui Sistem de Informații Schengen (SIS)[7] sofisticat, care să compenseze pierderea controalelor tradiționale la circulația persoanelor peste frontierele interne.

Programul Piața Unică, un alt factor de dezvoltare a integrării europene, a fost inițiat în 1985 și s-a încheiat în 1992[8]. Pe lângă eliminarea majorității barierelor rămase în calea liberei circulații a mărfurilor, a capitalului și a serviciilor, programul a obligat toate statele membre ale comunității europene să consolideze cooperarea în anumite domenii ale JAI pentru a preveni creșterea riscurilor la adresa securității interne, în contextul măririi fluxului de mărfuri și de capital peste granițele interne. În cadrul Comunității Europene au fost înființate câteva noi grupuri de cooperare interguvernamentală (cum ar fi Coordonatorii Grupului din Rhodos privind libertatea de mișcare), care, printre altele, au pregătit decizia adoptată în 1990 de a crea Oficiul European de Poliție, care ulterior a dus la înființarea Europol[9].

În ceea ce privește eșafodajul cooperării în materie polițienească, construcția acestuia a început odată cu Tratatul de la Maastricht (intrat în vigoare în 1993), instrument juridic unde se declara că azilul, imigrația, cooperarea judiciară și cooperarea polițienească reprezintă „probleme de interes comun”[10]. Întrucât unele state membre s-au opus oricărei „comunitarizări” a politicilor JAI[11], aceste noi competențe au fost furnizate într-o secțiune separată (titlul VI) din Tratatul privind Uniunea Europeană - și nu în Tratatul Comunității Europene -, care ulterior a devenit cunoscut sub numele de „al treilea pilon al UE”, primii doi fiind Tratatul Comunității Europene și Politica Externă și de Securitate Comună (PESC). Un domeniu important era reprezentat de Politica Europeană de Securitate și Apărare (PESA), denumită Politica de Securitate și Apărare Comună (PSAC) începând cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Tratatul de la Lisabona).

Mai târziu, SLSJ a fost introdus ca domeniu de politică prin Tratatul de la Amsterdam din 1999. Acesta a înlocuit referința anterioară privind JAI, introdusă prin Tratatul de la Maastricht. După intrarea în vigoare în 2009 a Tratatului de la Lisabona, conceptul SLSJ apare ca al doilea obiectiv al tratatului (prevăzut la articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană). În conformitate cu această

dispoziție, „Uniunea oferă cetățenilor săi un spațiu de libertate, securitate și justiție, fără frontiere interne, în interiorul căruia este asigurată libera circulație a persoanelor, în corelare cu măsuri adecvate privind controlul la frontierele externe, dreptul de azil, imigrarea, precum și prevenirea criminalității și combaterea acestui fenomen”[12].

2. Organisme implicate în cooperarea în domeniul justiție și afaceri interne

Originea cooperării interguvernamentale la nivelul UE în domeniul JAI, sensibilitatea acestuia în ceea ce privește suveranitatea națională a statelor membre și elementele interguvernamentale rămase în dispozițiile Tratatului de la Amsterdam au făcut ca statele membre să joace în continuare un rol mai important în acest domeniu decât în alte politici comunitarizate ale UE[13]. Totuși, în acest cadru, șefii de stat și de guvern ai UE și-au asumat rolul de a iniția o politică în acest domeniu, reducând într-o oarecare măsură rolul tradițional al Comisiei ca „motor” al elaborării politicilor. Astfel, JAI a ajuns să reprezinte cadrul decizional cel mai important al Consiliului European privind SLSJ, iar, ulterior, prin emiterea Tratatului de la Lisabona, conceptul de SLSJ l-a înlocuit pe cel de JAI.

Tratatul de la Lisabona introduce o serie de noi dispoziții în domeniul JAI, norme care se referă în principal la: modificări ale cadrului juridic și ale procedurilor legislative aplicabile în mai multe subdomenii; posibilitatea creării unui Parchet European, a unui nou comitet permanent al Consiliului pentru securitate internă (COSI) și a unei dispoziții tranzitorii privind acquis-ul pilonului 3[14]. De asemenea, prin Tratatul de la Lisabona se elimină structura de tip pilon a legislației UE. Astfel, probleme care au fost anterior tratate în cadrul celui de-al treilea pilon, precum cooperarea judiciară în materie penală și cooperarea polițienească, vor fi tratate în conformitate cu aceleași reguli ca cele ale pieței unice. În consecință, măsurile UE și naționale în aceste domenii vor face obiectul revizuirii judiciare a Curții Europene de Justiție.

În ceea ce privește împărțirea competențelor, UE poate acționa doar în domeniile în care statele membre au autorizat-o să facă acest lucru prin intermediul tratatelor UE. Comisia Europeană are drept exclusiv de inițiativă în domeniile comunitare ale JAI, iar Parlamentul European are un rol consultativ în ceea ce privește mai multe acte legislative în domeniul JAI.

Coreper II[15] și comitetele Consiliului reunesc reprezentanții permanenți, pregătesc deliberările Consiliului JAI[16]. Această structură se bazează în mare măsură pe compromisul realizat la textele deja elaborate la nivelul comitetelor sale subsidiare, dintre care cele mai importante sunt Comitetul strategic pentru imigrație, frontiere și azil[17], Comitetul pentru chestiuni de drept civil[18] și Comitetul articolului 36[19] care are competențe în cooperarea judiciară în materie penală.

Agențiile speciale sunt instituții sui-generis care au sarcini specifice în cadrul realizării SLSJ. Cele mai importante dintre acestea sunt Europol, Eurojust, centrele de monitorizare a drogurilor, rasismului și xenofobiei, Academia Europeană de Poliție și Frontex[20].

3. Problematici abordate în cadrul SLSJ

În cele de urmează vom prezenta pe scurt principalele problematici abordate în cadrul realizării SLSJ, cu accent pe cooperarea judiciară în materie penală, cuprinzând motivația includerii acestora pe agenda europeană în cadrul domeniului JAI.

Politica privind azilul

Libera circulație a persoanelor în cadrul CE și eliminarea controalelor la frontierele interne au oferit un argument ferm în favoarea unei armonizări substanțiale a legislației UE în materie de azil. Într-un „spațiu” al liberei circulații, măsurile restrictive ale unui stat membru inevitabil tind să abată cererile de azil din alte state membre, cu riscul ca acest lucru să ducă la reducerea garanțiilor generalizate pentru azil, având în vedere că așa-numitul Regulament Dublin II, stabilește criteriile și mecanismele de determinare a statului membru responsabil de examinarea unui solicitant de azil.

Politica privind imigrația

Principala preocupare a acțiunii UE în domeniul imigrației a fost în mare măsură combaterea imigrației ilegale. Aceasta se realizează prin diferite mecanisme precum: politica în domeniul vizelor, schimbul de informații, readmisia și repatrierea, cooperarea polițienească și controlul la frontiere.

În domeniul legislativ au fost adoptate: o decizie-cadru privind combaterea traficului de ființe umane, o altă directivă privind consolidarea cadrului penal pentru a împiedica facilitarea intrării, tranzitului și șederii și o directivă care să definească facilitarea intrării, tranzitului și șederii neautorizate.

Politica privind controlul frontierelor și vizele

Statele Schengen au dezvoltat un sistem informatic electronic (SIS) menit să sprijine cooperarea la frontierele externe și aplicarea legii în acest domeniu.

Cooperarea judiciară în materie civilă

Principala metodă de avansare în materie civilă a fost recunoașterea reciprocă a hotărârilor judecătorești și recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială, conform Regulamentului Bruxelles I, care oricum nu acoperă aspecte ale dreptului familiei, dar și numeroase alte domenii, cum ar fi securitatea socială. Cu toate acestea, principiile sale au fost extin-

se la dreptul familiei prin așa-numitul Regulament Bruxelles II privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și răspunderea părintească.

Cooperarea judiciară în materie penală

Consiliul European de la Tampere din 1999 a definit principiul recunoașterii reciproce drept piatra de temelie a cooperării în domeniul justiției penale aducând progrese semnificative pe această bază. La 26 iunie 2001, Consiliul a adoptat o Decizie-cadru privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea, confiscarea bunurilor și confiscarea infracțiunii[21], fundamentată pe o Acțiune comună a Consiliului din 1998[22], care prevede punerea în aplicare a ordinelor de confiscare emise în alte state membre și facilitarea executării cererilor de identificare, urmărire, confiscare sau confiscare a bunurilor provenite din activități criminale.

În pofida dificultăților de armonizare a legislației penale, s-au înregistrat progrese în cazul unor forme foarte grave de criminalitate transfrontalieră. Consiliul European a adoptat peste 20 de legi care oferă elemente de armonizare minimă în ceea ce privește definirea anumitor tipuri de infracțiuni și nivelul sancțiunilor, cum ar fi spălarea banilor, crimele de mediu, traficul de ființe umane, traficul de droguri și terorismul. Un alt element important al progresului în implementarea unui cadru comun de legislație penală europeană a fost realizat prin emiterea Deciziei-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare[23]. Acest lucru face posibilă arestarea și transferul suspecților între statele membre ale UE fără proceduri oficiale de extrădare, eliminând interferențele politice specifice acestui tip de proces. De asemenea, în prezent, mandatul european de arestare prevede o derogare de la principiul dublei incriminări pentru un total de 32 de infracțiuni[24], inclusiv terorism, crimă, fraudă, trafic de persoane și rasism.

Mai mult, în materia justiției penale, UE a progresat spre instituționalizarea în creștere a cooperării transfrontaliere. Consiliul European a înființat Rețeaua Judiciară Europeană (RJE) în materie penală[25] pentru a facilita cooperarea judiciară prin intermediul punctelor naționale de contact. De asemenea, la nivel european a fost creată Eurojust ca unitate permanentă de investigație la frontieră. Având în componența sa magistrații numiți de fiecare stat membru, misiunea sa este de a facilita cooperarea judiciară între procurori și magistrați ai statelor membre ale UE.

Cooperarea polițienească

Europol, cu sediul la Haga, a devenit pe deplin operațional în 1997 și are în prezent peste 1.000 de angajați[26]. Acesta este conceput pentru a sprijini cooperarea polițienească transfrontalieră și anchetele naționale privind infracțiunile transfrontaliere prin colectarea, transmiterea și analiza computerizată a datelor furnizate de forțele de poliție naționale prin intermediul unităților naționale de contact ale Europol. Mandatul Europol se extinde la o serie de forme de infracțiuni grave transfrontaliere, sprijinind cele 28 de state membre ale UE în lupta împotriva terorismului, criminalității informatice și a altor forme grave și organizate de criminalitate inclusiv crima organizată, traficul de ființe umane și de droguri și contrafacerea monedei Euro.

O altă structură creată pentru cooperarea polițienească este așa-numitul Grup operativ de lucru al șefilor poliției (PCTF - Police Chiefs Task Force), înființat în 2000 să ofere - în cooperare cu Europol - o bază pentru schimbul de experiență, evaluări comune și planificarea operațiunilor comune de combatere a crimei organizate. În septembrie 2018, PCTF a organizat o conferință în cadrul căreia s-au reunit la sediul Europol la Haga peste 500 de șefi de poliție și reprezentanți ai organelor de drept din aproape 60 de țări[27].

Indiferent de nivelul de manifestare, cooperarea eficientă între autoritățile polițienești ale statelor membre UE este necesară pentru prevenirea și combaterea infracțiunilor grave transfrontaliere și a terorismului în spațiul european.

Concluzii

Analizarea elementelor specifice de inițiere și dinamică a domeniului justiției și afacerilor interne în spațiul administrativ al Uniunii Europene este o necesitate pentru înțelegerea mecanismului de realizare a spațiului de libertate, securitate și justiție europeană.

Se constată astfel că formularea politicilor JAI este convergentă funcțiilor și puterilor statale esențiale ale statului național modern, precum și asigurării securității interne a cetățenilor, cu ajutorul controlului frontierelor externe și accesului pe teritoriul național, dar și prin administrarea justiției. În plus, mecanismele constituite sub umbrela JAI oferă soluții pentru o serie de aspecte politice foarte sensibile: combaterea criminalității și a imigrației ilegale, asigurarea echității în materie de azil și protecția împotriva abuzurilor și facilitarea accesului la justiție.

Începând cu 1999, Consiliul UE a urmărit dezvoltarea cooperării și a politicilor comune privind diferite aspecte transfrontaliere, cu scopul de a construi un spațiu de libertate, securitate și justiție în UE, prin adoptarea obligatorie din punct de vedere juridic a unor serii de documente comunitare în domeniul justiției și afacerilor interne.

Tratatul de la Lisabona a adoptat SLSJ, un concept mult mai extins decât cooperarea în materie de JAI (introdusă prin Tratatul de la Maastricht). Conceptul SLSJ a fost introdus pentru a reflecta ideea că menținerea ordinii publice, păcii și securității interne, sunt responsabilități împărțite între sta-

tele membre și UE.

Printre cele mai importante realizări se numără adoptarea de către Consiliul European a Deciziei-cadru privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea și confiscarea ordinelor emise în alte state membre, care facilitează executarea cererilor de identificare, urmărire sau confiscare a materialelor utilizate în activități criminale, dar și a Deciziei-cadru a privind mandatul european de arestare, ambele reprezentând instrumente juridice viabile împotriva criminalității și menținerii spațiului de justiție, securitate și libertate pentru cetățenii Uniunii Europene.

În prezent, SLSJ a devenit nu numai un obiectiv fundamental al integrării prevăzut în tratatele europene, ci și unul dintre domeniile-cheie al intensificării acționale a UE, în sensul în care măsurile în materie de JAI aparțin zonelor cu cea mai rapidă creștere a acquis-ului comunitar și legislației UE, acestea fiind cuprinzătoare și ambițioase într-un grad inimaginabil la începutul anilor ’90.

Note bibliografice:

[1] Winston Churchil, *Let Europe arise!*, discurs susținut la Universitatea din Zürich, 19 septembrie 1946, URL: https://www.churchill-in-zurich.ch/site/assets/files/1807/rede_winston_churchill_englisch.pdf, accesat la 10.01.2019.

[2] *TREVI* a fost creat în contextul exacerbării terorismului și a înmulțirii cazurilor de luare de ostatici în Europa.

[3] Tony Bunyan, „Trevi, Europol and the European state”, *Statewatching the new Europe: a handbook on the European state*, 1993, p. 11, URL: http://www.statewatch.org/news/handbook-trevi.pdf, accesat la 12.01.2019.

[4] *The gradual establishment of an area of freedom, security and justice*, URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aa11000, accesat la 13.01.2019.

[5] În prezent, spațiul Schengen conține 26 de țări, toate situate în Europa: Austria, Belgia, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Olanda, Polonia, Portugalia, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Ungaria, precum și Elveția, Islanda, Liechtenstein, Norvegia. Dintre acestea, primele 22 au implementat complet acquis-ul Schengen, iar celelalte patru sunt membre ale *Asociației Europene de Liber Schimb* și pun în aplicare acquis-ul Schengen prin acorduri specifice legate de *Acordul Schengen*. România este pe cale să devină membru al spațiului Schengen, împreună cu Bulgaria, Croația și Cipru.

[6] Philippe Delivet, „Schengen thirty years on: results, realities, challenges”, *European Issue*, no. 361, The Research and Studies Centre of Europe, Fundația Robert Schuman, 15 June 2015, URL: https://www.robert-schuman.eu/en/european-issues/0361-schengen-thirty-years-on-results-realities-challenges, accesat la 22.01.2019.

[7] A se vedea detalii la https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system_en, accesat la 23.01.2019.

[8] Programul de acțiune a urmărit abolirea în termen de șapte ani a tuturor barierelor fizice, tehnice și fiscale legate de libera circulație în cadrul comunității europene. Scopul a fost acela de a stimula expansiunea industrială și comercială într-un spațiu economic amplu, unificat.

[9] *Europol* este agenția UE care răspunde de aplicarea legii în combaterea infracționalității, al cărei principal scop este de a realiza o Europă mai sigură în beneficiul tuturor cetățenilor UE. A se vedea detalii la https://www.europol.europa.eu/ro/about-europol, accesat la 23.02.2019.

[10] *Tratatul privind Uniunea Europeană (92/C 191/01)*, Maastricht, 7 februarie 1992, URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:11992M/TXT, accesat la 10.02.2019.

[11] Brendan Donnelly, „Justice and Home Affairs in the Lisbon Treaty: A Constitutionalising Clarification?”, *EIPASCOPE*, No. 2008/1, p. 21, URL: http://aei.pitt.edu/11043/1/20080509184107_SCOPE2008-1-4_Brendan Donnelly.pdf, accesat la 15.02.2019.

[12] *Versiune consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană (2008/C 115/01)*, 9 mai 2008, Articolul 3 (2), URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=OJ:C:2008:115:FULL&from=EN, accesat la 10.02.2019.

[13] Prin Tratatul de la Amsterdam, politicile cu privire la vize, azil și imigrație au fost transferate la primul pilon de nivel supranațional, JAI fiind împărțit în două.

[14] *The Lisbon Treaty’s impact on the Justice and Home Affairs (JHA) Council: More co-decision and new working structures*, General Secretariat of the Council of the EU, December 2009, p. 1, URL: https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/111615.pdf, accesat la 11.02.2019.

[15] *Comitetul reprezentanților permanenți ai guvernelor statelor membre pe lângă Uniunea Europeană (Coreper)* se prezintă în două configurații: Coreper I și Coreper II. Cea de-a doua configurație pregătește lucrările a patru formațiuni ale Consiliului: Afaceri Economice și Financiare, Afaceri Externe, Afaceri Generale, Justiție și Afaceri Interne. A se vedea detalii la https://www.consilium.europa.eu/ro/council-eu/preparatory-bodies/coreper-ii, accesat la 15.02.2019.

[16] *Formațiunea Justiție și Afaceri Interne (JAI) a Consiliului* dezvoltă cooperarea și politicile comune privind diferite chestiuni transfrontaliere, cu scopul de a construi un spațiu de libertate, securitate și justiție la nivelul UE. A se vedea detalii la https://www.consilium.europa.eu/ro/council-eu/configurations/jha, accesat la 23.02.2019.

[17] *Comitetul strategic pentru imigrație, frontiere și azil (CSIFA)* reunește responsabili de înalt nivel, ocupându-se la nivel strategic de diferite aspecte în domeniul imigrației, azilului și frontierelor. A se vedea detalii la https://www.consilium.europa.eu/ro/council-eu/preparatory-bodies/strategic-committee-immigration-frontiers-asylum, accesat la 23.02.2019.

[18] *Grupul de lucru pentru chestiuni de drept civil (JUSTCIV)* se ocupă de inițiative legislative în domeniul cooperării în materie de drept civil și are rolul de coordonator pentru o poziție comună a UE înaintea reuniunilor cu alte organisme internaționale. A se vedea detalii la https://www.consilium.europa.eu/ro/council-eu/preparatory-bodies/working-party-civil-law-matters, accesat la 23.02.2019.

[19] A se vedea detalii la https://www.consilium.europa.eu/register/ro/content/out?PUB_DOC=%3E0&RESULTSET=1&DOC_SUBJECT_PRIM=OJ/CATS&i=AGNDCATS&ROWSPP=25&DOC_LANCD=RO&ORDERBY=DOC_DATE%20DESC&typ=SET&NRROWS=500&TARG

ET_YEAR=2019, accesat la 15.02.2019.

[20] În 2016, *Agenția europeană pentru getionarea cooperării operative la frontierele externe ale statelor membre ale Uniunii Europene (Frontex)* a căpătat responsabilități noi când a fost transformată în *Agenția europeană pentru poliția de frontieră și garda de coastă (Frontex)*. A se vedea detalii la URL: https://frontex.europa.eu/language/ro, accesat la 13.02.2019.

[21] *Council Framework Decision 2001/500/JHA of 26 June 2001 on money laundering, the identification, tracing, freezing, seizing and confiscation of instrumentalities and the proceeds of crime*, URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:32001F0500, accesat la 11.02.2019.

[22] *Acțiunea comună 98/699/JAI din 3 decembrie 1998, adoptată de Consiliu pe baza articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea sau sechestrarea și confiscarea instrumentelor şi a produselor infracțiunii*, URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:31998F0699, acce-sat la 11.02.2019.

[23] *Decizia-cadru a Consiliului 2002/584/JAI din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre*, URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A32002F0584, accesat la 11.02.2019.

[24] Andrew Sanger, „Force of Circumstance: The European Arrest Warrant and Human Rights", *Democracy and Security*, Volume 6, Issue 1, 2010, p. 21.

[25] *Rețeaua Judiciară Europeană (RJE) în materie penală* este o rețea de puncte de contact ale statelor membre și are drept obiectiv îmbunătățirea cooperării dintre statele membre în materie penală. A se vedea detalii la https://e-justice.europa.eu/content_ejn_in_criminal_matters-22-ro.do, accesat la 15.03.2019.

[26] A se vedea detalii la https://www.europol.europa.eu/ro/about-europol, accesat la 23.02.2019.

[27] *2018 European Police Chiefs Convention: First Convention under Catherine De Bolle's Leadership*, Europol Press Release, 28 September 2018, URL: https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/2018-european-police-chiefs-convention-first-convention-un der-catherine-de-bolle%E2%80%99s-leadership, accesat la 12.03.2019.

Bibliografie selectivă:

1. *Acțiunea comună 98/699/JAI din 3 decembrie 1998, adoptată de Consiliu pe baza articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea sau sechestrarea și confiscarea instrumentelor şi a produselor infracțiunii*.
2. *Council Framework Decision 2001/500/JHA of 26 June 2001 on money laundering, the identification, tracing, freezing, seizing and confiscation of instrumentalities and the proceeds of crime*.
3. *Decizia-cadru a Consiliului 2002/584/JAI din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre*.
4. *The Lisbon Treaty's impact on the Justice and Home Affairs (JHA) Council: More co-decision and new working structures*, General Secretariat of the Council of the EU, December 2009.
5. *Tratatul privind Uniunea Europeană (92/C 191/01)*, Maastricht, 7 februarie 1992.
6. *Versiune consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană (2008/C 115/01)*, 9 mai 2008.
7. BUNYAN, Tony, „Trevi, Europol and the European state", *Statewatching the new Europe: a handbook on the European state*, 1993.
8. CHURCHILL, Winston, *Let Europe arise!*, discurs susținut la Universitatea din Zürich, 19 septembrie 1946.
9. DONNELLY, Brendan, „Justice and Home Affairs in the Lisbon Treaty: A Constitutionalizing Clarification?", *EIPASCOPE*, No. 2008/1.
10. DELIVET, Philippe, „Schengen thirty years on: results, realities, challenges", *European Issue*, no. 361, The Research and Studies Centre of Europe, Fundația Robert Schuman, 15 June 2015.
11. HAMON, Dominique; KELLER, Ivan Serge, *Fondements et étapes de la construction européenne,* Presses Universitaires de France, Paris, 1997.
12. IORDACHE, Constantin; GRECU, Sorin-Ionel, *Politici ale Uniunii Europene*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I", Bucureşti, 2008.
13. IVAN, Adrian Liviu, *Sub zodia Statelor Unite ale Europei*, Ecumenica, Cluj-Napoca, 2006.
14. SANGER, Andrew, „Force of Circumstance: The European Arrest Warrant and Human Rights", *Democracy and Security*, Volume 6, Issue 1, 2010.
15. Site-uri oficiale:
    - Comisia Europeană, https://ec.europa.eu;
    - Consiliul European / Consiliul Uniunii Europene, https://www.consilium.europa.eu;
    - Eurojust, https://www.eurojust.europa.eu;
    - Europol, https://www.europol.europa.eu;
    - Frontex, https://frontex.europa.eu;
    - Jurnalului Oficial al Uniunii Europene, https://eur-lex.europa.eu;
    - Rețeaua Judiciară Europeană (RJE) în materie penală, https://e-justice.europa.eu;
    - Uniunea Europeană, http://europa.eu.

Colocviu strategic
Redactor: CS II dr. Cristian BĂHNĂREANU
Pagină web: https://cssas.unap.ro/ro/cs.htm
e-ISSN 1842-8096, 656/2019

Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate
Adresă: șos. Panduri, nr. 68-72, sector 5, București
Telefon: 021.319.56.49, Fax: 021.319.57.80
E-mail: cssas@unap.ro, Site: https://cssas.unap.ro